

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren.

Kun hvis kilde oppgis, er ettertrykk fra „Fiskets Gang“ tillatt.

32. årg.

Bergen, Torsdag 15. august 1946.

Nr 31

Abonnement kr. 10.00 pr. år tegnes ved alle postanstalter og på Fiskeridirektørens kontor. Kr. 16.00 utenlands.
Annonsepris: Pristariff fåes ved henvendelse til Fiskeridirektørens kontor. „Fiskets Gang“'s telefoner 16 932, 14 850.
Postgiro nr. 691 81. Telegramadresse: „Fiskenytt“.

Uken som endte 10. august

Siste uke dårlig sildefiske ved Island.

Har de norske ekspedisjoner tilsammen fisket 30 000 tønner?

Trålsildfisket i Nordsjøen økende. Bra bankfiske på Tampen.

Fisket i uken som endte 10. august var for det meste begunstiget av bra værforhold. En unntakelse danner sildefisket ved Island, hvor der var kuling og lite fiske. Fetsild- og småsildfisket foregår fremdeles først og fremst i Nordland og Sør-Trøndelag, mens der er lite eller intet å få andre steder. Brislingfisket er nå ubetydelig. Trålsildfisket i Nordsjøen gir noe ujevnt utbytte fra tur til tur, men det later til å bli et godt fiske for utøverne og en verdifull tilvekst av godt silderåstoff i handelsoyemed. Bankfisket fra Møre og Sogn og Fjordane gir fremdeles bra utbytte. Nordpå har bankfisket vært noe slakkere i det siste, men fra Bjørnøya er der kommet et par båter med bra fangst. Håbrandfisket som foregår på Fladengrund gir bra utbytte. Makrellfisket gir en del fangster av større og mindre makrell langs sør- og vestkysten.

Sildefisket ved Island.

Der foreligger nå melding om Islands eget fiske pr. 3. august. Islenderne har til nevnte dato saltet 63 568 tønner hodekappet sild, mens mottaket ved sildoljefabrikken nådde opp i 1 008 723 hl.

Fra korvetten »Acanthus« foreligger følgende telegrafiske melding datert 12. august: Hittil praiet 53 fartøyer med totalfangst 9705 tønner, hvorav 450 hodekappet, 5058 krydret, 108 matjes. Siste uke kuling. Fisket gjenopptas i dag.

Gjennomsnittsfangsten for omtalte 53 fartøyer er med andre ord 183 tønner. Regner en det gjennomsnittlige medførte tønnetall til mellom 800 og 1000 tønner pr. fartøy kan det med andre ord sies at den norske flåte ved Island har ifyllt bort mot femteparten av den planlagte pakning eller rundt om 30 000 tønner for hele flåtens vedkommende.

Fetsild- og småsildfisket.

Fra autorativt hold i Harstad uttales at en så smått har mistet troen på at det skal slå til med noe veritabelt fetsildfiske i Nord-Norge i august. Forsøksdrivere har nå forsøkt så vel utfor Eidsfjord i Vesterålen som på Vestfjorden uten synderlige resultater og vil prøve på ny utfor Senja. I Finnmark og Troms foregår det intet fiske av betydning. I Nordland ble det i ukens løp opptatt til sildolje 5000 hl av den på Nord-Sjona tidligere stengte sild og ytterligere 5000 hl står i lås samme sted. Dessuten står der låssatt 3000 hl i Mel-fjord og 2000 hl i Glomfjord, som blir tatt opp etter hvert. Det har også foregått en del garnfiske på Ytre Sjona med fangster opptil 30 kasser. Denne sild er nå återen og blir saltet, men er ikke lite småfall-len. Av nytt fiske meldes den 13. august om landnotkast på tils. 5000 hl i Bogen i Salten. Denne sild ligger omkring 20 stk. pr. kilo, altså på grensen av det som i krigsårene benevntes som fetsild. Silden er for liten til salting.

I Sør-Trøndelag har det foregått et bra notfiske i Stjorna, Bugn, Hasselvika og ved Garten i løpet av siste uke, men garnfisket på sin side har vært mindre enn før. I ukens løp er der opptatt og levert tils. 13 500 hl not- og garnsild, hvorav 8000 hl fetsild og 5500 hl småsild. Der meldes saltet i uken 4530 hl halvt om halvt garn- og notsild. I lås er der stående 5 til 7000 hl til dels etter kasting lørdag 10. august.

I Møre og Romsdal meldes det stengt i forløpne uke tils. bare nærmere 500 hl småsild, hvorav 400 hl på Nordmøre.

Sør for Stad har det foregått litt småkasting i Måløyområdet og dessuten spredt kasting i Sogn og Nordhordland. I ukens løp kan det dreie seg om 4—500 hl.

Nordsjøsildefisket.

Fisket har i siste uke vært drevet av 5 trålere. Utbyttet har vært variabelt, men til dels godt. Silden som tas på Fladengrund er fin. Siden foregående melding da »Bøvik« hadde levert 330 kasser i Bergen, »Goksheim« 190 kasser på Lista, har »Bøvik« på ny vært inne med 100 ks. og »Goksheim« med 360 ks. (9/8). Ytterligere har »Risholm« av Bergen levert 500 ks. i Haugesund og »Snarken« av Haugesund levert 240 ks. samme sted. Ytterligere har Stavangerbåten »Salmo« levert 285 ks. på hjemstedet. Silden er delvis levert til frysing, delvis til salting. Som saltevarer har den egnet seg meget godt selv etter transporten i is. Et parti på 500 kasser som ble levert i Haugesund til salting utbrakte 100 tønner nr. 1 8—10 stk. pr. kilo i salttrukken stand, 66 tnr. nr. 2 10—12 pr. kg og 15 tnr. nr. 3 17—20 stk. pr. kg. Fangstene oppgis i halvkasser. Det synes å være gode utsikter for fisket. Underhånden meldes at sven-skene har tatt så store fangster i det siste at der har vært prissammenbrudd på Gøteborggermarkedet.

Brislingfisket

har i det siste vært ubetydelig — spredt og tilfeldig. De fleste fiskere på Vestlandet er gått hjem og det meste av de i lås stående fangster er opptatt.

Hermetikkindustrien er pr. 3. august blitt tilført 501 514 skj. prima brisling, 9648 skj. prima blanding, 15 317 skj. Y-vare av brisling og 202 skj. Y-vare av blanding. Samlet tilførsel er 526.681 skj. mot 262 923 skj. samtidig i fjor.

Bankfisket.

Det meldes om fortsatt godt fiske på Tampen og vest av Aktivneset. Fangstene ligger mellom 4000 og 20 000 kg rundfisk og opptil 3500 kg kveite pr. tur. Møre og Romsdal ble i siste uke tilført 777,8 tonn fisk, hvorav 485 tonn lange, 185 tonn brosme,

23,9 tonn hyse, 57,3 tonn kveite, dessuten litt torsk, flyndre og reker. Ålesunds andel i uketilgangen var 461 tonn, Søre-Sunnmøre 96, Ona 94 og Kristiansunds 68 tonn. Måløy ble i siste uke tilført 51 tonn fisk, hvorav nevnes 34,9 tonn lange, 8,5 tonn brosme og 2,1 tonn kveite.

Fra Tromsø meldes om noe slakkere fiske enn tidligere. Uketilførselen kom opp i 123 tonn, hvorav 12 tonn torsk, 89 tonn sei, 13 tonn kveite.

Fra Kristiansand meldes om godt pilkefiske på Revet. Uketilgangen på strekningen Kristiansand S —Flekkefjord anslås til 70 tonn pilketorsk. Der var dessuten bra tilgang på snurrevadfisk fra Revet. En Karmøyskøyte leverte således 20 tonn diverse fisk.

Bjørnøyfisket.

Fra Tromsø meldes at 2 kuttere er innkommet fra Bjørnøya hver med 8500 kg kveite og 9000 kg saltfisk. De samlede tilførsler av linefanget fisk fra Bjørnøya i år fordelt på 29 fangstturer er 659 tonn salttorsk og 83 tonn kveite hvortil kommer mindre mengder annen ferskfisk, noe lever og tran.

Håbrandfisket.

De fleste fartøyer fisker nå på Fladengrund hvor utbyttet har vært bra den senere tid. Til Bergen kom det i løpet av uken inn 9 fartøyer med tils. 84 000 kg håbrand. Største fangst var på 13.000 kg. Der er nå rundt om 10 fartøyer på feltet.

Makrellfisket.

Det fåes fremdeles ikke så lite makrell langs kysten. Størrelsen er varierende. I uken foregikk det blant annet et ganske bra snurpefiske mellom Kristiansand S og Grimstad, som utbrakte rundt om 100 000 kg.

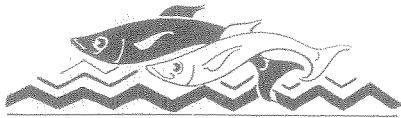
Selfangsten.

Selfangeren »Polarfjell« meldes innkommet fra Svalbardfeltet med 1000 sel, 370 tnr. spekk, 41 døde, 5 levende isbjørn. Det opplyses at fangstforholdene var dårlige. Fra Ålesund meldes at flere selfangere nå er underveis hjem fra Danskestredet med kombinert fangst av sel og håkjerring.

Beriktigelse.

I »Fiskets Gang« nr. 29 i artikkelen »Vårtorskefisket i Finnmark 1946« av fiskeriinspektør Skotnes står der blant annet: »Der ble nedsatt et utvalg som skulle forhandle med tilvirkerne, og etter det opplyste ble der oppnådd enighet om kr. 2,14 og kr. 2,25 pr. time som Prisdirektoratet hadde gitt tillatelse til.«

I anledning herav har Prisdirektoratet bedt om at det i »Fiskets Gang« blir gjort oppmerksom på, at direktoratet ikke har noe med regulering av arbeidslønninger å gjøre og således ikke har hatt befatning med saken.

Litt av hvert.

Fly i hvalfangsten. United Whalers, Ltd. har anskaffet tre fly til bruk i hvalfangsten. De skal søke etter hval og gi melding til fangstbåtene. Flyene skal ha en aksjonsradius på 600 miles.

Bjørnøyfisket.

Til å begynne så det riktig lyst ut, at deltagelsen i Bjørnøyfiske skulle bli noenlunde bra, og særlig da utenlandske trålere som anløpte Tromsø på inntur fra feltet, kunne berette om rike fiskeforekomster. En fikk følelse av at en del større kuttere ville gjøre seg klar for avgang til dette felt. Den første kutter som avgikk var m/k »Parten« av Tromsø, som avgikk 25. mai. Ved ankomsten ble det formerket store ansamlinger av torsk som var særlig fyldig og fet, med en gjennomsnittsvekt av 10 kg pr. stykk, sløyd, og full last ble tatt på 4/5 døgn, så denne tur ble utført på mindre enn 2 uker. Forutsetningen ved avgangen her fra, var at kveitefeltet skulle undersøkes, men den store torskeansamling forårsaket at ingen kveitefangst ble tatt. Ved innkomsten kunne ingen underretning gis om der var kveite tilstede på de vanlige kveitebanker.

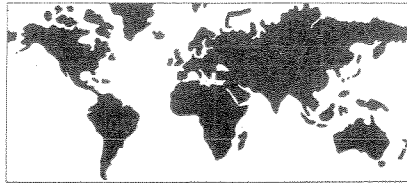
Ved m/k »Parten«s innkomst ble det snart bekjent at der var store fiskeforekomster ved øya. Det kom selvsagt til mer rørelse blant fiskerbefolkningen, særlig de som hadde de største havgående kuttere. Her ble da litt tilslutning, men på langt nær det en håpet. Det avgikk noen få kuttere fra distriktet og Tromsø, En hadde selvfølgelig ikke full oversikt over hvor mange som var avgått, En del avgikk direkte fra sine hjemplasser særlig Senja. Disse skulle hovedsakelig forsøke seg etter kveite, og fikk ganske pene kveitefangster, helt opptil 5000 kg pr. kutter. Hittil er innkommet 20 fangster hvorav 16 kuttere fra Troms, 3 fra Møre, 1 fra Trøndelag. 6 kuttere er nå på feltet og 2 ligger klar for avgang. Alle som har deltatt, er innkommet med full last av torsk og kveite. Torskefangstene har ligget jevnt på 20 tonn saltfisk pr. kutter. I den senere tid har fisket foregått lengere nord for Øya 30—40 opp til 70 kvm NNV. På de vanlige kveitebanker ble der nå formerket atskillig store forekomster av kveite, da de siste som kom inn, »Nipø« og »Vårvon«, hadde 6000 kg hver, som ble fanget ganske helt opptil Sotrabanken. Ellers har kveite fangstene vært jevne 3—4000 kg. Hovedsakelig er fangstene levert her, unntatt de hjemmehørende i Møre, som avgikk sørover med sine fangster. M/k »Sjøvik« måtte så gjøre vendereise, da den ble pårendt av en utenlands tråler og fikk stor skade, slik at der bare såvidt kunne komme inn til Norge.

De utenlandske trålere har vært til megen skade for de norske linefiskere. De har ikke tatt hensyn til andres fiskeredskaper, men noe særlig tap er ikke påført disse.

Etterspørselen etter Bjørnøyfisk har vært og er fremdeles meget god, da her har opptrådt kjøpere direkte sørfra som har kjøpt en del fangster på rimelige vilkår. Dørslaget er nå ganske falt bort, og størrelsen er nå bare den som ligger under 43 cm. Kvaliteten har vært meget god, for jeg har til stadighet vært på vakt med råd særlig vedr. saltningmåten. Der er mer renslighet ombord på de større

kuttere. Alle har nå installert skyllepumper ombord, så kvaliteten har vært uklanderlig. At deltagelsen er så liten, skyldes i første rekke at en del av de større havgående båter er opptatt i annen fart, hovedsakelig for Finnmark og Nord-Troms' gjenreisning. De tjener ganske godt i denne fart, og har hertil mer rolige dager som gjør at attråen til fiske faller bort.

Fritz Willassen

Ut- landet.

Hull forsøker kjøling med kullsyreis.

En referent i »Fishing News« skriver at det i Hull er en stadig stigende interesse for å bevare kvaliteten av all fisk, ikke bare når det gjelder det innenbys marked, hvor det er havnegrossistenes oppgave å avgjøre om kvaliteten er bra nok.

Den videregående interesse vies fisken på veien fram til det endelige leveringssted. Hullkjøpmennene er gått inn for å få fisken fram i best mulig tilstand.

I forbindelse med transportspørsmålet opplyses det at Hull Fish Merchants' Association i samarbeid med L. N. E. jernbanene forsøksvis har bestilt seks 25 pounds blokker kullsyreis hos I. C. I. Company. Disse skal brukes i godsvogner for å holde temperaturen nede og forsinke smeltingen av ferskvannsisen, som fisken pakkes i.

Kullsyreisen kommer ikke i kontakt med fisken. Blokkene blir nemlig hengt oppunder taket i vognene og kjøler luften slik at vannisen som virker direkte varer lengre. Det er med andre ord ikke en fryseprosess, men en utvidet kjøleprosess som tilsiktes.

Kjøling med kullsyreis har for øvrig vært prøvd i Norge, men har foreløpig ikke fått noen praktisk betydning.

Sveriges fiskerier 1944.

Statistiska Centralbyrån har nå sendt ut den offisielle svenske fiskeristatistikk for 1944.

Selv om 1944 var et krigsår og således »unormalt« også for vårt naboland, kan det ha sin interesse å gjennomgå de springende punkter i statistikken og vi begynner med deltakelsen:

I Sverige hadde i 1944 15 935 mann saltvannsfiske som hovedyrke og 9284 mann som bierverv. Antallet av yrkesfiskere viser stigning, mens det motsatte er tilfelle for biervervsfiskerne.

Hele 41,3% eller 6585 mann av yrkesfiskerne bodde i Göteborgs- og Bohus len. Av samtlige fiskere utgjorde yrkesfiskerne den overveiende del på vestkysten og i begge Skånelenene, Blekinge len, Kalmar len og Västernorrlands til og med Uppsala len, mens det motsatte var tilfelle i de øvrige kystlenene.

I saltvannsfiskeriene ble det brukt redskap og båter til en verdi av ca. 81,1 mill. svenske kroner. Av dette utgjør

Ilandbrakt fisk til Tromsø i tiden 1. januar til 3. aug. 1946.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse		
		Iset	Saltet	Filét
	kg	kg	kg	kg
Torsk	2 138 449	379 750	1 617 362	141 337
Sei	549 111	9 140	362 506	177 465
Lange	6 997	—	6 437	560
Brosme	156 940	—	156 340	600
Hyse	65 275	56 716	8 559	—
Kveite	268 923	268 923	—	—
Gullflyndre, rødsp.	23 586	23 586	—	—
Smørflyndre	715	715	—	—
Uer (rødfisk)	5 630	4 860	770	—
Steinbit	96 015	96 015	—	—
I alt	3 311 641	839 705	2 151 974	319 962

redskap 33,9 mill. svenske kroner og båter 47,2 mill. svenske kroner.

Av fiskebåtene var 3069 dekket med motor (inkl. 11 dampfartøyer), 19 dekket uten motor, 6605 åpne med motor og 11 967 åpne uten motor.

Oversikten inneholder for første gang en oppgave over båtenes motorstyrke. Av de dekkete båtene har 1026 (45,8%) 1—10 hestekrefter, 466 (20,8%) 11—30 hk, 375 (16,8%) 31—90 hk, 335 (15%) 91—150 hk og 37 (1,6%) mer enn 150 hk. Av de åpne båtene har 3059 (61,8%) 1—5 hk, 1848 (37,4%) 6—10 hk og 39 (0,8%) mer enn 10 hk.

Fangstmengden:

I 1944 ble totalfangsten anslått til 129 439 tonn eller 10% mindre enn fangsten året før, som var på 143 811 tonn. Vi gir her noen tall om de fra norsk synspunkt viktigere fiskearter. Totalfangsten av sild og strømming utgjorde 72 901 tonn, brisling 8156 tonn, torsk 17 438 tonn, hyse 1799 tonn, hvitting 4459 tonn, sei 2012 tonn, lyr 1131 tonn, lange 345 tonn, gullflyndre 874 tonn, flyndre 2192 tonn, makrell 6103 tonn, laks 712 tonn, ål 2002 tonn, reker 948 tonn og hummer 213 tonn.

Prisene:

Gjennomsnittsprisene, som fiskerne har fått for de forskjellige fiske- og skalldyrarter, har for landet i sin helhet vært følgende:

For sild og strømming har de fått 57 øre pr. kg, brisling 46 øre, torsk 59 øre, hyse 97 øre, hvitting 62 øre, sei 60 øre, lyr 68 øre, lange 145 øre, gullflyndre 168 øre, piggevarr 305 øre, kveite 445 øre, makrell 75 øre, laks 566 øre, ål 302 øre, reker 323 øre, krabbe 195 ør og hummer 618 øre, alt regnet i svenske penger. Det har vært et gjennomsnittlig prisfall på 9,6 øre i 1944 sammenliknet med prisene i 1943.

Fangstverdien:

Den sammenlagte bruttov verdi utgjør 94,7 millioner svenske kroner, som tilsvarer en minskning fra 1943 på 20,4%.

Vi gir her totalverdien for de samme sorter som vi ovenfor ga totalfangsten for:

Totalverdien av sild og strømming utgjorde kr. 41 857 615, brisling kr. 3 771 584, torsk kr. 10 250 467, hyse kr. 1 752 955,

hvitting kr. 2 759 687, sei kr. 1 212 311, lyr kr. 768 853, lange kr. 499 744, gullflyndre kr. 1 471 266, flyndre kr. 1 684 645, makrell kr. 4 593 205, laks kr. 4 026 630, ål kr. 6 052 968, reker kr. 3 061 578 og hummer kr. 1 318 715, alt regnet i svenske kroner.

Den største forandringen i 1944 skyldtes det faktum at Nordsjøfisket falt bort på grunn av sperringen i Skagerak. For øvrig var det merkbart at Sørkystens del av fangsten viste jevn stigning, noe som ble ytterligere framhevet ved at flere Vestkystfiskere deltok i Østersjøfisket. Av samme årsak hadde Kattegats og Skageraks del av toltalverdien en nedadgående tendens. Østkystens del av verdien har vært temmelig konstant siden 1942. Fremst av lenene, når det gjelder fangstverdi, kommer selvsagt Göteborgs og Bohus len med mer enn halvparten av hele verdien. Deretter kommer Blekinge, Kalmar og Stockholms len.

En undersøkelse om hvilken betydning de forskjellige fiskesorter har for lenene, viser at sild og strømming økonomisk sett er den viktigste sort for de fleste lenene. Det er en del unntak. I Norrbottens len er laks den absolutt viktigste sort. I Kalmars lens sørlige del og i Hallands len dominerer henholdsvis ål og torsk.

Prisregulering:

Priskontrollen, som opprinnelig var en følge av avsetningsvansker, ble stort sett opprettholdt.

I 1944 gjaldt som tidligere for de fleste viktigere sorter saltvannsfisk at rasjoneringsmyndighetene hadde disposisjonsrett over fangsten. Videre fastsatte de minstepriser for fiskerne med statsgaranti for innkjøp, om minsteprisene ikke ble oppnådd i alminnelig omsetning. Brisling var dog ikke garantert, og i begynnelsen av april ble garantien opphevet også for strømming og sild, som ble ført i land på Østkysten nord for Blekinge. Videre ble prisgarantien opphevet i begynnelsen av juni for makrell.

Garantiprisene var lavest i tidsrommet april—oktober og høyest i perioden november—desember.

Samtidig gjaldt for visse deler av året et normalpris-system. Det var da ikke tillatt å overskride disse normalpriser. De berørte dels priser til fiskerne, dels en gross- og detalpriser. Normalprisene til fiskerne lå som oftest svært nær garantiprisene eller falt sammen med disse.

Tilvirkning:

I 1943 og 1944 ble det innhentet en del opplysninger om tilvirkning av fisk, så vel industriell som håndverksmessig. Nedenfor vil en finne en tabell med disse opplysninger, der også en sammenlikning med 1943 er tatt med.

Fersk fisk i tonn.

	Saltet og krydret	Røkt	Hermetikk	Frossen	Hengt	Sum	
						År 1944	År 1943
Sild og strømming	24 900	1 200	3 500	—	—	29 600	14 096
Brisling	400	—	8 300	—	—	8 700	12 600
Torsk	1 500	—	1 000	90	2 100	4 690	12 247
Flyndre	—	—	—	120	—	120	121
Makrell	2 200	—	350	—	—	2 550	2 489
Sum	29 000	1 200	13 150	210	2 100	45 660	41 553

Det i 1943 tilvirkete kvantum øket med ikke mindre enn 40% i forhold til 1942. Dette skyldtes at den unormalt store etterspørselen etter ferske fiskevarer gikk ned. Tilvirkningen i 1944 på sin side øket med 5% i forhold til 1943. Tilvirkning av sild dominerte i 1944.

De av ovenstående ferske råvarer tilvirkete produkter utgjorde uferdig vare ca. 37 000 tonn, hvorav omkring 24 000 tonn saltete og krydrete varer.

Storbritannia vil gjenoppta kipperseksporten.

I følge «Fishing News» av 3. august har forsyningsministeren meddelt at han har besluttet å tillate britiske eksportører å eksportere et begrenset kvantum kippers til oversjøiske marked, som de tidligere har solgt til.

Forsyningsministeren tror at høvet til å begynne å eksportere igjen, vil føre til øket kippersproduksjon. Under den påtenkte ordning vil den overveiende del gå til hjemmemarkedet. Dette skulle således dra fordel av planen.

Sildolje.

I en artikkel i «Fishing News» filosoferer B. Frank over Englands muligheter, når det gjelder produksjon av sildolje. Han sier blant annet:

»Skjønt det kan være mulig i tynt befolkete land som Norge og Island — i hvis farvann det kryr av sild og fisk — og som normalt kan fiske mer enn en million barreils sild, å framstille olje og få det til å lønne seg, synes situasjonen i U.K. for tiden å være den motsatte, og dette vil vel gjelde i lange tider framover.

Mens det er overflod av norsk og islandsk sild, og den også er meget billig, er de britiske fangster betydelig mindre og betraktelig dyrere.

Skribenten resonnerer videre og nevner blant annet faren for overbeskatning i Nordsjøen, der det engelske sildefisket foregår.

Dette i tillegg til de små mengder og høye priser får ham i det hele tatt til å se mørkt på en eventuell britisk sildoljeproduksjon. I samme forbindelse kan en nevne at spørsmålet om produksjon av sildolje har vært oppe til debatt i Underhuset. Det ble opplyst at det var nedsatt en komité som på vitenskapelig basis skulle undersøke mulighetene. Videre ble det meddelt at også pilchards ville bli tatt med i undersøkelsene.

De tyske trålerne.

Over en tredjedel av Tysklands trålere fra før krigen, driver nå fiske fra havner i den engelske sonen. Trålere og andre fartøyer fisker nå over 3300 tonn for uken.

Nyfundlands fiskerier under krigen.

The Dominions Office har nå sendt ut en melding om Nyfundlands fiskerier under krigen. Den sier blant annet:

»De siste fem år før krigen var fylt av usikkerhet. Eksportørene strevet for å finne nye markeder til erstatning for dem som var gått tapt. Men krigstiden brakte med seg en maksimal etterspørsel etter nyfundlandfisk til garanterte priser, og løste, i det minste for en tid, problemet å selge fisk i konkurranse med andre land på relativt stabile markeder.

Fisk brakt iland i Møre og Romsdal fylke 1946.

Fiskesort	I uken		
	Fra 1/1-27/7	Fra 27/7-3/8	Fra 1/1-3/8
	kg	kg	kg
Torsk	376 580	14 090	390 670
Sei	2 195 168	1 150	2 196 318
Lyr	7 240	—	7 240
Lange	6 257 635	436 043	6 693 678
Blålange	27 558	2 462	30 020
Brosme	832 764	83 015	915 779
Hyse	254 350	30 265	284 615
Lysing, kolmule ..	380	—	380
Kveite	240 698	32 950	273 648
Gullflyndre, rødsp.	20 561	2 985	23 546
Smørflyndre	12 090	90	12 180
Uer (rødfisk)	373	—	373
Steinbit	1 552	—	1 552
Breiflabb, ulke ...	6 050	—	6 050
Annen fisk	8 650	—	8 650
Håbrand	73 409	—	73 409
Pigghå	15 140	—	15 140
Makrellstørje	—	1 087	1 087
Hummer	30 551	—	30 551
Reker	20 918	1 200	22 118
I alt	10 381 667	605 337	10 987 004
Herav til:			
Ålesund	6 277 378	407 200	6 684 578
Kristiansund N ..	737 978	26 717	764 695
Smøla	480 551	—	480 551
Bud—Hustad	391 379	24 650	416 029
Ona—Bjørnsund ..	645 696	30 600	676 296
Bremsnes	1 181 540	—	1 181 540
Lever	3 973	294	4 267

Enda viktigere var den stimulanse som krigen ga dem som arbeidet med frossen fisk og sild.

Så lenge det er mangel på mat i verden, skulle Nyfundlandsfiskerierne ha gode betingelser. Dette vil jo bare være en tid. Fiskerinæringens framtidige velstand vil da være avhengig av at en fanger de rette mengder av de rette fiskesorter og førsteklasses produkter. Videre må en sørge for å studere de eksisterende og mulige markeder, innpasse seg etter verdensetterspørselen etter fiskeriprodukter og sist, men ikke minst må en ha oppmerksomheten henvendt på tilvirkingskostnadene.

Under krigen gikk gjennomsnittsinntekten til en fisker opp fra 160 dollars til 460 dollars.

I 1936 ble det opprettet et styre for nyfundlandsfiskerierne, utnevnt av regjeringen. Det arbeider med problemer i forbindelse med produksjon og omsetning. Siden styret ble opprettet har det lyktes å få i stand et intimere samarbeid mellom fiskeeksportørene og å forbedre sorteringen og kvaliteten av eksportfisk. Det er statskontroll av eksporten, og eksportørene må være autorisert.

1944—45 ble det eksportert vel 11 millioner kg fersk og frossen torsk til en verdi av 3 855 000 dollars. Mer enn halvparten gikk til U.K. Foreløpige oppgaver viser at 1945—46 eksporten sannsynligvis vil gå opp i 15 millioner kg.

Landbrakt fisk til Måløy og omegn i tiden 1. januar til 3. august 1946.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse			
		Fersk	Saltet	Hengt	Hermetikk
	kg	kg	kg	kg	kg
Torsk	462 009	447 009	—	—	15 000
Sei	803 994	742 994	—	—	61 000
Levende sei ...	46 500	46 500	—	—	—
Lange	891 912	441 412	450 500	—	—
Blålange	—	—	—	—	—
Brosme	277 437	243 687	33 750	—	—
Hyse	38 181	38 181	—	—	—
Lysing, kolmule	—	—	—	—	—
Kveite	25 804	25 804	—	—	—
Svartkveite ...	—	—	—	—	—
Gullflyndre, rødspette ...	4 400	4 400	—	—	—
Annen fisk	2 700	2 700	—	—	—
Håbrand	45 180	45 180	—	—	—
Pigghå	91 686	91 686	—	—	—
Makrellstørje .	—	—	—	—	—
Hummer	23 460	23 460	—	—	—
Reker	12 640	12 640	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—
I alt	2 725 903	2 165 653	484 250	—	76 000

Sildebransjen blomstret også opp under krigen, og eksportverdien gikk opp fra en million dollars i 1943—44 til mer enn to millioner dollars i 1944—45. Det spås at i løpet av 1946 vil en ha sluttet kontrakter for over fem millioner dollars. Dette skyldes hovedsakelig store ordrer fra U. S. A. og UNRRA. («Fishing News» 3. august).

Den skotske sildesalting.

I uken som endte 27. juli ble det i de skotske havnene Wick, Buckie, Lerwick, Fraserburgh, Peterhead, Stornoway saltet 13 328 $\frac{1}{2}$ tønner sild. I sesongen er der saltet 68 167 $\frac{1}{2}$ tønner mot samtidig i 1945 tilsammen 58 470 tønner.

Har maksimalprissystemet utspilt sin rolle?

I en artikkel i «Fish Trades Gazette» for 3. august 1946 skriver signaturen Gryme:

Siste helg opplevde Humberhavnen fiskerinæringens største og mest plutselige prisfall. Hull tok ledelsen, som de alltid gjør krav på å ha når det virkelig skjer noe. Ti dager tidligere tok Grimsby all den fisk den kunne få til maksimalpriser, mens prisene på rundfisk i Hull viste meget stort fall. Neste dag ble to Hullfartøyer dirigert til Grimsby, men trass i dette tok kjøpmennene der all fisk til maksimalpriser. Men da det kom mer fisk fra Hull, ville ikke gruppelederne, på grunn av press fra medlemmene i deres gruppe, ta fisken til maksimalpriser. Dette resulterte i at resten av Hull-lasten ble solgt til priser som svarte til prisene i Hull samme dag.

Så satt de fleste Grimsby-kjøpmennene der med fisken de hadde gitt maksimalpris for, mens de som ikke hadde kjøpt tidligere, nå kunne kjøpe ca. 75 % billigere. I tillegg til dette kom at Hull-kjøpmennene hadde meget billig fiske-

innkjøp begge dager. De forsøkte å selge denne fisken på landdistriktene til lave priser. Dette forårsaket den vildeste forvirring på Grimsby-markedet.

Dette plutselige og alvorlige prisfall resulterte i en overenskomst mellom Hull- og Grimsby-tråleierne om en viss minimumspris. Denne avtalen kom i stand uten at forhandlingene var blitt rådspurt eller informert.

Kjøpmennene ble følgelig først a jour neste morgen, da de fikk markedsrapporten.

Følgende minstepriser skulle gjelde pr. kasse à 10 stone plus 1/0 pr. stone i avgift:

Torsk (uten hode)	30/0
Torsk (med hode)	21/0
Hyse (uten hode)	36/6
Hyse (med hode)	26/3
Sei (uten hode)	20/3
Sei (med hode)	15/3
Gullflyndre og lomre	55/6
Sandflyndre	39/0

Det er ikke den ringeste tvil om at det er nødvendig å innføre et minsteprissystem, og enhver leder i F. M. A. (Fish Mongers' Association) vil støtte en minsteprispolitikk, ikke bare på kysten, men i alle ledd av omsetningen.

Det er to onder som er framherskende når fisken er billig og til stede i rikelige mengder. Det første er at det kan bli kjøpt for meget til for lave priser, og det annet at det kan bli kjøpt for lite til for høye priser. Det er et problem som bare en godt organisert næring kan løse.

Markedsnytt for norske fiskeriprodukter.

Norsk ål i Storbritannia.

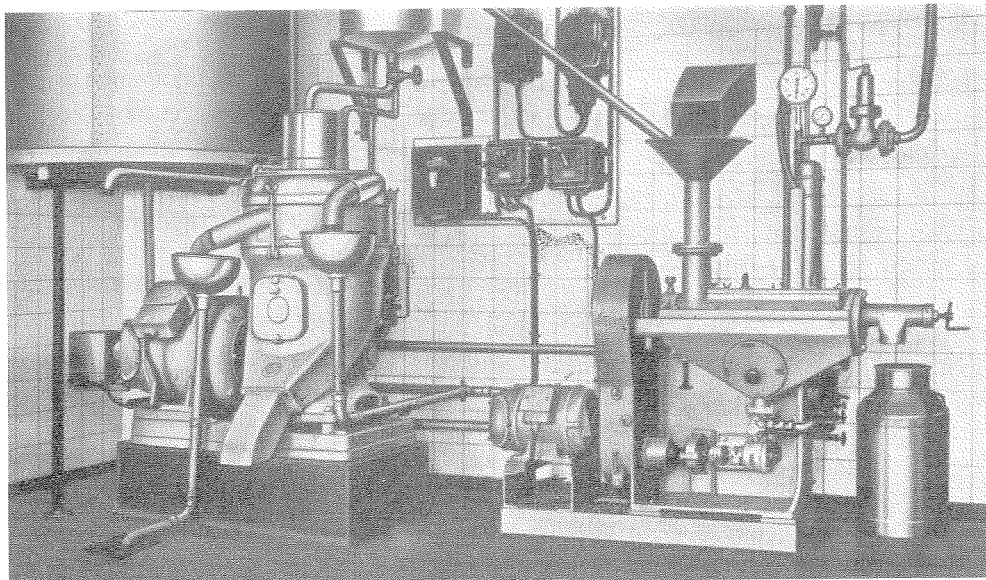
Fra nå av til midten av oktober vil importører som tidligere har ført inn norsk ål, kunne importere 350 tonn ål fra Norge. Det antas at det samlede kvantum vil bestå av følgende mengder og størrelser: 87 $\frac{1}{2}$ tonn ål som veier 4—5 $\frac{1}{2}$ lbs. pr. snes, 175 tonn ål som veier 5 $\frac{1}{2}$ —8 lbs. pr. snes og 87 $\frac{1}{2}$ tonn ål som veier mer enn 8 lbs. pr. snes. («Fish Trades Gazette» 3. august 1946).

Lavere priser på kappet torsk og sei i Storbritannia.

Den britiske forsyningsminister har bestemt at prisene for kappet torsk og sei fra fisker skal settes ned. Maksimalprisen på torsk til fisker vil bli redusert fra 6/5 til 5/3 pr. stone, og tilsvarende for sei fra 4/4 til 3/9 pr. stone. De nye priser gjelder fra 10. august 1946. Prisnedsettelsen er et ledd i bestrebelsene på å unngå kappet fisk. Under krigen fikk en tillegg for kappet fisk, trass i råstoffmangel i fiskemellproduksjonen. Nå er en rikelig forsynt med torsk og sei, og fiskemellproduksjonen trenger alle de hoder de kan få. («Fishing News» 3. august).

Averter i Fiskets Gang!

For trandamperier:
For fiskefangstfartøyer:

TITAN Superjector til venstre, Leverpresse til høyre.

Stor og rask produksjon. Kontinuerlig drift. Økonomisk arbeidsgang. Lite plassbehov.

En rekke ledende damperier i Norge og på Island har installert TITAN-apparater i sin bedrift.

TITAN

TRANANLEGG

med

SUPERJECTOR

(slam-separator)

og

LEVERPRESSE

gir betydelig større medisintranutbytte av leveren og høyere vitamininnhold i tranen enn den vanlige dampmetoden.

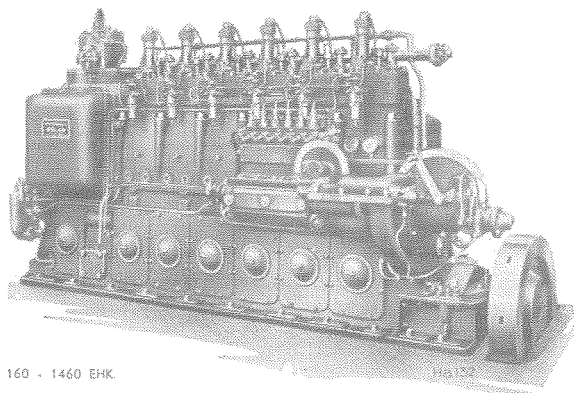
TITAN-metoden gir bare medisintran av leveren og ingen sekunda vare.

Stå rustet til storproduksjon neste sesong! Prøv

TITAN-METODEN

Henvend Dem til A.S. MYRENS VERKSTED,
p. b. 4200, Oslo, og forlang opplysninger.

Atlas Diesel

160 - 1460 EHK.

NORSK 1/2 DIESELS MOTORER

Telefon 22836 - KONGENSGT. 10 - OSLO - Tilgr.: Dieselmotoren

Norges Brannkasse
Grunnlagt 1701

Skadeforsikring

Brann - Innbrudd
Glass - Vannledning
Huseieransvar - Hus-
leieavbrudd etter brann

Fiskeredskaper i Norge gjennom 300 år.

Av Magnus Halaas.

Forts. fra nr. 30, side 361.

SNURPENOTEN.

Rogaland Fiskersoga forteller at den som tok til med snurpenot her i landet, var den kjente notbas Hodne i Tananger.

Ideen fikk han fra et amerikansk magasin. I dette leste han om et redskap som kunne fange sild på åpne havet uansett dybden.

Senhøstes 1875, da Hodne kom hjem fra sommer- og høstfisket nordpå, fikk han landnoten sin omarbeidet til snurpenot på grunnlag av beskrivelsen i det amerikanske magasinet. Han fikk noten ferdig til fisket begynte i februar 1876. En morgen i samme måned rodde notbasen ut fra Skudeneshavn. Tre mil av land kom han fram til en åte og lot noten gå. Det første snurpekast var begynt.

Silden ble ringet inn, og snurpingen tok til med spak og krøplspill. Men da snurpelinen hadde snurpet noten en del sammen, skar den seg fast i ringene, og en måtte innstille det videre arbeid. Imidlertid kastet de andre fiskerne som var der, sine garn både utenfor og i noten. Hodne hadde da ikke annet å gjøre enn å kappe snurpelinen og få noten i båten igjen. Han fikk likevel 12 tønner sild i en notpose.

Da han vel var kommet i havn etter dette mislykte kastet, satte han folkene sine til å omarbeide noten til landnot igjen og gjorde ikke flere forsøk med snurpenot.

I 1904 kom Bendik Mannes hjem fra Amerika. Han hadde med seg en snurpenot og begynte å fiske sild. Noen år tidligere var det gjort forsøk med snurpenot på Østlandet vesentlig av svenske fiskere, som også da holdt på å fiske med snurpenot, dog uten at disse forsøkene fikk noen særlig betydning.

Bendik Mannes fra Karmøy fikk imidlertid noten og metoden ellers til å fungere effektivt, og etter den tid brøt redskapet i gjennom.

I 1905 var det allerede flere snurpenøter i bruk på vårsildfeltene.

Det var ganske naturlig at det nye redskapet, snurpenoten, med sin relativt sett forbausende høye effektivitet fanget stor interesse hos brislingfiskere. På innitiativ av og med pengehjelp fra Chr. Bjelland ble den første virkelige brislingsnurpenot anskaffet i 1908 av notbas Tobias Landa fra Finnøy i Rogaland. Flere snurpenøter ble anskaffet kort tid etter, så tallet av brislingsnurpenøter steg ganske hurtig.

Da snurpenoten tok til å bli brukt i noen utstrekning på fiskefeltet, begynte protestene mot redskapet å strømme inn. Det ble en bitter strid mellom de interesserte parter både på brislingfeltet og vårsildfeltet. Muntlige diskusjoner og avispolemikker oppstod og varte gjennom flere år.

I »Norsk Fiskeritidende« for 1910 skriver J. Haktorsen bl. a.:

»Med stor forventning ble det i år anskaffet mange snurpenøter, men hittil i sesongen har de kun vært til stor skade for landnoten og fiskeribedriften i sin helhet og til lite gagn for sine eiere, tross at det i år har forekommet så store stimer av brisling i Bømmelfjorden og Søndhordland, som det ikke har vært på mange år.

Alle som upartisk ser på fiskets gang er enig i at posenoten er årsak i at brislingen ikke søkte land, og det er ikke underlig heller, når man ser på redskapets bruk og iakttar den bulder og larm det fører med seg på fiskefeltet, brislingen som er en meget var fisk, må da unnfly land.«

Haktorsen mener videre at når et snurpesteng skal slepes i land for å settes i lås, blir fisken avrispet underveis, og den flytende rispen skremmer både den fisk som er i umiddelbar næhet av notslepet og den som er på innsig utenfra, så fisken stikker ned på dypet og senere er umulig å fange med noe redskap.

En annen ting kan nevnes i forbindelse med posenoten. Når en merker at brislingstimen vil søke land, arbeider en med sine motorbåter innenfor stimen og hindrer ved dette landnoten i å stenge. Haktorsens faste overbevisning er at hvis driften med posenøter fortsetter på samme måte som den er begynt, vil en om kort tid se brislingfisket ta slutt i fjordene. Han mener videre at brislingen bare vil finnes igjen langs kysten og at den bare vil bli fisket der med drivgran og hendelsesvis med posenot.

Den skriftlige diskusjon var i full gang. Det hevet seg også røster som forsvarte det nye redskapet, røster som forsøkte å forklare nytten ved dets anvendelse både økonomisk og som et ledd i fiskeredskapenes utvikling mot det fullkomne.

(Forts. neste nr.).

Abonner på „Fiskets Gang!“